

Dosarul nr. 2r-434/21

Prima instanță: (Judecătoria Cimișlia, sediul Central) V. Potlog

Instanța de apel: (Curtea de Apel Comrat) D. Fujenco, A. Mironov, L. Caraianu

DECIZIE

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui
Nenescu Anatolii,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nenescu Anatolii
împotriva lui Nenescu Vasile, notarul public Untură Alexandru, intervenienți
accesorii de partea reclamantului Nenescu Ion, Guțu Maria, SRL "Ducates Grup",
Instituția Publică "Agenția Servicii Publice" cu privire la prelungirea termenului de
acceptare a succesiunii, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii,
declararea nulității certificatului de moștenitor legal, anularea dreptului de
proprietate și radierea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile,
împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 06 mai 2021,
împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 05 aprilie 2021,

constată:

La 01 noiembrie 2018, avocatul Berzoi Ruslan a depus în interesele lui
Nenescu Anatolii cerere de chemare în judecată împotriva lui Nenescu Vasile,
notarul public Untură Alexandru, intervenienți accesorii de partea reclamantului
Nenescu Ion, Guțu Maria, SRL "Ducates Grup", IP "Agenția Servicii Publice" cu
privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, prelungirea termenului
de acceptare a succesiunii, declararea nulității certificatului de moștenitor legal,
anularea dreptului de proprietate și radierea înscrierilor din Registrul bunurilor
imobile.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 17 octombrie 2020,
s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Nenescu Anatolii.

La 17 octombrie 2020, avocatul Berzoi Ruslan a depus în interesele lui
Nenescu Anatolii cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei
Cimișlia, sediul Central din 17 octombrie 2020, solicitând totodată scutirea de la
plata taxei de stat la depunerea apelului (f.d. 1-3 Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 05 aprilie 2021, s-a respins cererea depusă de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Nenescu Anatolii și s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru depunerea cererii de apel motivată și achitarea taxei de stat în mărime de 562,50 de lei (f.d. 37-39 Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 06 mai 2021, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

La 07 iunie 2021, avocatul Berzoi Ruslan a depus în interesele lui Nenescu Anatolii cerere de recurs împotriva încheierilor Curții de Apel Comrat din 06 mai 2021 și 05 aprilie 2021, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierilor instanței de apel cu restituirea cauzei la rejudecare.

Recurentul, în motivarea recursului a invocat că despre încheierea instanței de apel, prin care s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor, a aflat la data de 28 mai 2021, când a recepționat încheierea de restituire a cererii de apel.

De asemenea, a menționat că nu a cunoscut despre faptul că dosarul a fost expedit în adresa instanței de apel, or, de nenumărate ori a solicitat instanței de fond expedierea hotărârii redactate.

Astfel, a specificat că prin încheierile contestate, instanța de apel a îngădit dreptul lui Nenescu Anatolii de acces la justiție și la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat încheierea contestată la data de 06 mai 2021, iar la 28 mai 2021, avocatul Berzoi Ruslan a recepționat încheierea instanței de apel (f.d. 57 Vol. II).

Astfel, recursul declarat la data de 07 iunie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră acesta urmează a fi admis în parte din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele cauzei rezultă că, la 17 octombrie 2020, avocatul Berzoi Ruslan a depus în interesele lui Nenescu Anatolii cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriai Cimișlia, sediul Central din 17 octombrie 2020, solicitând totodată scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului (f.d. 1-3 Vol. II).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 05 aprilie 2021, s-a respins cererea depusă de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Nenescu Anatolii și s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru depunerea cererii de apel motivată și achitarea taxei de stat în mărime de 562,50 de lei (f.d. 37-39 Vol. II).

Încheierea respectivă a fost expediată în adresa avocatului Berzoi Ruslan, însă plicul a fost restituit instanței de apel cu mențiunea ”nereclamat” (f.d. 41-42 Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 06 mai 2021, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de apel din 06 mai 2021 ca fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural din următoarele considerente.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel, dispunând restituirea apelului declarat avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii, a reținut că încheierea din 05 aprilie 2021, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost expediată în adresa avocatului la data de 06 aprilie 2021, dar din motive neimputabile, nu a recepționat încheierea vizată, plicul fiind restituit cu mențiunea ”nereclamat”.

La fel, urmează a se reține că prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 (declarată neconstituțională prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 15 din 28 aprilie 2021), a fost declarată starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 01 aprilie – 30 mai 2021.

Conform art. 2 din Hotărârea respectivă, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a măsurilor, inclusiv și stabilirea unui regim de lucru pentru toate entitățile.

La 15 aprilie 2021, a fost emisă Dispoziția nr. 3 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin care la pct. 1 a prevăzut că pe durata stării de urgență, termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep

să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021.

Deci, la emiterea încheierii recurate, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că prin Dispoziția nr. 3 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în perioada 01 aprilie 2021 – 28 aprilie 2021 (data la care a fost declarată neconstituțională Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021), termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel au fost suspendate.

Prin urmare, instanța de apel a restituit apelul depus de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii fără a lua în considerație faptul că în perioada 01 aprilie 2021 – 28 aprilie 2021, termenele de decădere au fost suspendate și deci a fost restituit contrar prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Colegiul relevă că deoarece cererea de apel a fost depusă de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii, instanța de apel avea obligația de a înștiința și apelantul despre necesitatea achitării taxei de stat și depunere a apelului motivat, ce constituie obligație directă a acestuia.

Ca consecință, Colegiul consideră că prin restituirea cererii de apel, a fost încălcat în mod direct dreptul recurentului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele menționate și ținând cont de faptul că încheierea recurată a fost emisă cu încălcări de procedură ce afectează dreptul recurentului la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei „în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Cu referire la cerința recurentului privind casarea încheierii instanței de apel din 05 aprilie 2021, prin care s-a respins cererea apelatului Nenescu Anatolii privind scutirea de la plata taxei de stat și acordarea termenului pentru înlăturarea neajunsurilor, Colegiul menționează că nu sunt temeiuri de casare a acesteia.

Dat fiind faptul că nu a fost depusă cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat la depunerea apelului, cauza urmează a fi restituită în instanța de apel, la stadia de primire a cererii de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii de restituire a cererii de apel, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite în parte recursul declarat de către avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii, de a menține încheierea Curții de Apel Comrat din 05 aprilie 2021, de a casa încheierea Curții de Apel Comrat din 06 mai 2021 și a restitui cauza la Curtea de Apel Comrat, la stadia de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite în parte recursul declarat de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii.

Se menține încheierea Curții de Apel Comrat din 05 aprilie 2021, prin care s-a respins cererea depusă de avocatul Berzoi Ruslan în interesele lui Nenescu Anatolii cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel și s-a acordat termen pentru depunerea cererii de apel motivată și achitarea taxei de stat.

Se casează încheierea Curții de Apel Comrat din 06 mai 2021, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nenescu Anatolii împotriva lui Nenescu Vasile, notarul public Untură Alexandru, intervenienți accesorii de partea reclamantului Nenescu Ion, Guțu Maria, SRL "Ducates Grup", Instituția Publică "Agenția Servicii Publice" cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, declararea nulității certificatului de moștenitor legal, anularea dreptului de proprietate și radierea înscrisurilor din Registrul bunurilor imobil, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Comrat, la stadia de primire a cererii de apel, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari